

ՊԱՅՄԱՆՔ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՆԻՍ
Տարեկան վճարման
Կ. Պոլսոյ համար 6 մէկիս 3 մէկ.
Գաւառաց 7 3 1/2

20
փարա

ՕՐԱԳԻՐ

20
փարա

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻԻ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱՅ ՈՐ ԵՒ
Ե ԵԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱՅԻՆ ԿԵՆՏ ԵՒ ՈՂ-
ՊԵՂ ԱՌ ՏՅՈՐԿԵՆ-ԽԱՐԱԳԻՐ Կ. ՊՈԼԻՍ
ՊԱՅՄԱՆ ԵՒ ԴԱՏԱՌԵՍԻ ՔԻՆ 20 ՃԻՎԵ-
ԼԻԿԵԱՆ ԽԱՐԱՐԱՆ :

Direction du journal arménien
HAÏRÉNIK. CONSTANTINOPLE
20—Bab-Aly djadéssi—20

ԵԶԴԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

ՏԱՄՆԵԻԵԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻԻ 2008

ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ

15 ՄԱՅԻՍ 1886 (Ն. Տ.) 27 ՄԱՅԻՍ

Կ. ՊՈԼԻՍ 14 ՄԱՅԻՍ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Ի Զ Մ Ի Ր

10 մայիս 1886

... Խմբագիր

Ձեր ... Թերթին մէջ կար-
դացինք նամակ մը, իզմիրէն գըր-
ուած, ընդդէմ Պարոն Թ. Ճ. Ի, որ
Արեւելքի սիւնակներուն մէջ հիւ-
ընկալութիւն վայելած էր իւր
ստապատում և շողմարար յօդ-
ուածին համար :

Կը դարձանք թէ Արեւելք
ո՛ւր տեղուանք իշած է որ այդպի-
սի ողորմելի արարածներու գըր-
ւածքներն իւր Թերթին մէջ հիւ-
ընկալել կը զիջան : Պ. Թ. Ճ. այն
խմբին արբանեակներէն է, որոնք
Եդեսիանի ժամանակ ջանահար
էին Սպարթական եղբարքն աը-
սորել տար Այն խմբին կը վերա-
բերի որոնք անամթաբար գրե-
ցին թէ Սպարթականը ազգին
փնաս տուին : Հիւանդանոցը շի-
նելով, յարելով թէ հիւանդը շատ
գիւրդին գնով կրնային պատասխար-
ուել օտար հիւանդանոցաց մէջ :
Այս անձինք այն չարասիրտներն
են, որոնք չեն կրնար իրենց Սեի
ՆԱԽԱՆԶԸ զսպել, և իւրաքանչի-
ւը ազգային նշանաւոր գործ,
իզմիրի մէջ, կատարուած ժամա-
նակ, կ'սկսին զանազան պատըր-
ուակներով իրենց նենգութիւնը
ժայթքել : Հիւանդանոցն՝ անօ-
գուտ հրատարակեցին, աղջկանց
դպրոցն՝ խաբուել, գերեզմանա-
տան մատուռն՝ պոռնկաց աղօ-
թարան, Ս. Ստեփաննոս եկեղեց-
ւոյ սալայատակներն՝ փնասակար
և ցրտասարսուռ. և այժմ Մես-
րոպեան վարժարանը ձեռք աւ-
ռած են ուրիշ տեսակէտով : Այդ
սակաւայթիւ խմբակն որ նախան-
ձէ չարժեալ և չահախնդրու-
թեամբ, իզմիրի մէջ կատարուած
ամեն բարեգործութեանց տեսակ
տեսակ մեկնութիւններ տուած է
և կուտայ, բայց միշտ անյաջող
մնացած է և կը մնայ, այժմ ա-
ւել զտեղի է շնորհակալութեան
քուէին խնդրէն, Արեւելքի սիւ-
նակները մոտեւ և իւր Թոյնը
ժայթքել, անշուշտ քաջաբերուե-
լով Պոլսոյ վարչութեան բռնած
ընթացքէն ... Այսօր եկե-

ղեցւոյ իրաւունքը վրայ տրուելէ
զատ, հետզհետէ կը յայտնուի
թէ ՀԱՂԱՔԱՆԻՆ ԵՒ ՍԿԱԾ Է,
և ամենաբոլոր կերպիւ, ազգըն-
տիր Կաթողիկոսին դէմ, որ Ռու-
սիոյ պետական հարուածով իրօք
զրկեալ մ'է, ինչպէս ձեր յօդուա-
ծագիր ք. Եֆէնտի կը գրէր շատ
իրաւամբ :

Սակայն ինչ պիտի ըլլայ այդ
հալածանքին հետեւանքը : Մակա-
րայ կուսակիցը կը կարծեն թէ
միշտ իրենց կո՛ղմը պիտի յաջողի,
Օսմանեան կայս. կառավարու-
թեան ուրիշ կերպ՝ հասկցնելով
խնդիրը ... Պոլսոյ վարչու-
թիւնը լաւ կ'ընէ որ քիչ մը մը-
տածէ և ըստ այնմ՝ քալլ առնու-
արդէն մեծ սխալ մը գործեցին,
թող աւելի չժանրացնեն յան-
ցանքնին :

Արեւելքին համար խօսք չու-
նինք. այդ Թերթը օտարին շա-
հուց կը ծառայէ աւելի քան աղ-
դին շահուց : Հրազդանի միմոսու-
թիւնները կը վկայեն թէ ո՛րչափ
կեղծիք կան այդ խմբագրաց
քով և ո՛րչափ գոհ և ուրախ են
որ Ազգին ու եկեղեցւոյ իրա-
ւունքներն օտարէն կոխտուե-
ցան ... Բայց ինչ ըսենք Պոլ-
սոյ վարչութեան, որ այդ հա-
լածանաց գործիք եղած է, և ե-
րանի էր եթէ այդ հալածանքն
ուղղակի օտարէն գար : Ըսելիք
չունինք կրօն. ժողովոյ անդա-
մոց, քանի որ անոր ատենապետ
Սրբազանին քաղաքական գոյնն
որոշ է ի վաղուց հետէ ... Բայց
Քաղաքական ... :

Խմբագրութիւնս պարտք կը
համարի աստ ընդհատել սոյն
նամակը, որ ծանրակշիռ պա-
րունակութիւն ունի. և միան-
գամայն յայտարարել յանուն
ընդդիմադիր կուսակցութեան
թէ լաւ վերահասու է բոլոր ան-
ցից ու դարձուածոց. սակայն
ցարդ, ԱՄԵՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻ ՄԷՋ,
զգուշացանք կուտ տեղի տալէ,
որոյ հետեւանքն այժմէն գու-
շակել անկարելի է : Եթէ արդի
հալածանքն շարունակուի, ան-
տարակոյս պիտի սկսի կուլը,
և ո՛ր գիտէ ինչ անշան նիւթ է
մը. ինչպէս կը լինի սովորաբար :
Այսու ամենայնիւ մենք միշտ
պիտի զգուշանանք կուտէ, որ օ-
տարին կէտ նպատակին է. և օ-

տարին գործիք եղող անձանց
յարուցած հալածանքն եւ այդ
մտօք դիւրին կը մեկնուի : Կը
փափաքէինք և կը փափաքինք
ցայսօր, — ինչպէս փորձով իսկ ցոյց
տուինք, շնորհակալութեան քուէ-
ին առթիւ ևս, — որ խաղաղու-
թիւնը յարատեւէ և ու է շը-
փոթ չծագի ազգին մէջ, Մենք
կը փափաքինք միայն պահել մեր
խղճի ազատութիւնը, և չենք նե-
րեր որ բռնաբարուի այն, իսկ
հալածանաց վրայ կրնանք ար-
համարհանօք նայիլ, եթէ չափը
չանցնի և ընդդիմադիր կուսակ-
ցութեան համբերութեան չափը
չենցնէ :

Պ Ր Ո Ւ Ս Ա

Անցեալները տարածախնութիւն
ելաւ թէ Պրուսայու Եֆէնիճէ գիւ-
ղի ազգայինք մեծ մասամբ Հը-
ռոմէականութեան դիմեր են, ևն :
Այս անգամ կը լսենք թէ Պրու-
սայու Գեր. Ս. Առաջնորդէն եւ
գաւառական վարչութեանն ի
Պատրիարքոսրան հասած տեղե-
կագիր մը կը հաստատէ թէ ո՛ր-
չափ չափազանցեալ է այդ տա-
րածախնութիւն և կը պատմէ թէ
ինչ շարժառիթ է տեղի ունեցած
է այն : Մի քանի աղքատ ան-
ձինք, Թերթագրեալ բաղդախնդիր
վարժապետ : մը, և իրենց յարե-
լով ուրիշ բարեմիտ անձինք ևս,
իրեւ հարուստ հարեալ գիւղին
Չօրպաճիներէն վէրկիի և Պէտէ-
լի խարդաւանեալ հաշիւներու
պատճառաւ, Հռոմէական լինե-
լու ցոյց մը ըրած են իրենց Չօր-
պաճիներուն դէմ, առանց դիմե-
լու Պրուսայու Ս. Առաջնորդին և
Գաւառական վարչութեան :

Պրուսայու Ս. Առաջնորդը զայս
լսելուն պէս, կը փութայ բողո-
քողներուն պարագլուխներէն եւ
գիւղին չէզոք մասէն խառն
յանձնաժողով մը կազմել, որպէս
ղի ամբաստանեալ Չօրպաճիներ-
րուն և Գաղղիմաշներուն վէր-
կիի, Պէտէլի և այլ հաշիւները
ընեն, Պրուսայու Ս. Առաջնոր-
դին և Գաւառական վարչութեան
սոյն որոշումէն այնքան գոհ կ'ըլ-
լան բողոքողը, որ անմիջապէս
ժուէն ժուէն կը պատահեն իրենց
այն հանրագիրը, որով իբր թէ
պիտի դիմէին Հռոմէականու-
թեան, և զոր խմբագրած էր նոյն
գիւղին արձակեալ կամ պաշ-

տօնակ եղած վարժապետն, որ
այժմ ի Պոլիս կը գեղեցիկ և
շատ կը ցանկայ դառնալ Եֆ-
նիճէ, կամ վարդապետ ձեռ-
նագրուիլ : Եֆէնիճէի մէջ ոչ Հը-
ռոմէական Բաթէրա կայ եւ
ոչ Հռոմէական շինող սարկաւազ
և քահանայ, և ոչ ալ նոցա հե-
տեւողք. որոնց ամենքն այն պաշ-
տօնակ եղած վարժապետին խե-
լապատակին մէջ ծնունդ առած
էին :

Բ Ե Օ Թ Ա Հ Ե Ա

Սոյն քաղաքէն կը գրեն թէ,
Թէեւ տեղւոյն Հայոց գերեզմա-
նատան մէջ բաժին ունենալու
մասին տեղւոյն Հռոմէական աղ-
դայինք յաջողած էին Պրուսայու
կուսակալութեան խտարէ ժողո-
վին մի որոշումն ստանալ, ի բա-
ցակալութեան Պրուսայու Գեր.
Ս. Առաջնորդին. սակայն յետոյ
շնորհիւ նոյն Սրբազան Առաջնոր-
դին, Տ. Բարթողիմէոս արքե-
պիսկոպոսի բարձր ազդեցու-
թեան, այդ յաջողութիւնն ի
գերեւ ելած է. և այսօր Բէօ-
թահայի ազգայինք հաստատուն
կերպիւ տէր եղած են իրենց
գերեզմանատան, նոյնքն կանգուն
մ'անգամ հող չթողլով Հռոմէա-
կան ազգայնոց : Ուստի Բէօթահա-
յայի ազգայինք իրենց խորին
շնորհակալութիւնը կը յայտնեն
Պրուսայու Գեր. Ս. Առաջնորդին :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍՈՒՏԱՆԻ ԽՆԴԻՐ

Դժուարին է ճշդիւ գիտնալ
թէ, Սուտանի և վերին եգիպ-
տոսի սահմանաց վրայ ինչ անցք
տեղի կուենան այժմ : Գահիրէ-
էն և Ալէքսանդրիայէն երէկ հա-
սած հեռագիրք տարբեր լուրե-
րու արձագանք կը լինին Ըստ ո-
մանց ապստամբներու չստուար
գունդ մը Բօրոսըոյի վրայ կը
քալէ և երկրորդ գունդ մը կը
պատրաստուի ուղղակի վատի
Հալֆայի վրայ յարձակելու : Ըստ
այլոց այս լուրերը եթէ ոչ ան-
հիմն գէթ չափազանցեալ են :
Մեհտիականք տկարանալու վրայ
են. Բօրոսըոյի համար բնաւ վը-
տանգ չկայ և վատի-Հալֆայի

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

— 0 —

ՀԵԼԵՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Թարիգի մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով Հելլեն բանակին հրամանատարաց, սպայակոյտին և թնդանօթածիւղ զօրաց մեծ մասը Եֆէսիէ հեռու վերադարձեր են:

Եֆէսիէ հեռու կը գրեն թէ, երկու վաշտեր պիտի սկսին ջրուել: Հելլենաց կորուստը կը կարծուի լինել 700էն աւելի մեռեալ և վիրաւոր:

Աթենքէն հասած հեռագիր մը ևս հաստատելով թէ, սահմանադրուիւր գտնուող սպայակոյտի մի մասը և թնդանօթածիւղ զօրքեր իրենց հրետանիներով մեկտեղ Եֆէսիէ հեռու վերադարձեր են, կը յարէ թէ, Բունիճայի ճակատամարտին մէջ, որ այս երկու շարժի օր տեղի ունեցաւ, Հելլենք 1080 մեռեալ և բազմաթիւ վիրաւորներ ունեցած են, որք Եֆէսիէ հեռու փոխադրուեր են:

— Վերջին տեղեկութեանց համեմատ Հելլենական կառավարութիւնը նոր շրջաբերական ծանուցաւ մը ղրկելով մեծ տէրութեանց զեկուցեր է թէ, կառավարութիւնը սկսած է զօրքերը ջրուել և նաւատորմին ռազմամիջերը և սպառազինութիւնները զամաք փոխադրել, և թէ սահմանադրուիւր պահպանութեան համար, յատկացեալ վաշտերը միայն զպիտի մնան իրենց տեղերը, հետեւաբար այս ամեն կարգադրութիւններէ յետոյ այլ ևս պաշարման պէտք չմնար:

Թարիգ սոյն տեղեկութիւնները տալէ յետոյ, կը ծանուցանէ թէ, տէրութիւնք Հելլենական կառավարութեան ծանուցեր են թէ, մինչեւ որ իրենք կատարեալպէս չհամոզուին որ Յունաստան բոլորովին զենքէն պիտի լինի, պաշարումը չպիտի վերցնեն:

— Այս օրերս, կըսէ Թարիգ, բոլոր Եւրոպայ Հելլենաց անպատեհ շարժումները պարսաւելով, Օսմ. կառավարութեան խաղաղասիրական ոգին և զխաւորապէս կայս. զօրաց քաջութիւնը կը գովեն:

— Մօտիկէ օր կըսէ թէ, մայրաքաղաքին Հելլենական կառավարութեան նաւապետը Հելլեն դրօշ կըրող նաւերուն ազատ անցադիր տալ ամբողջ է, Աթենքէն ստացած հրահանգաց համաձայն:

— Անգլիական նաւատորմն, որ զենքէն անջատուի Հրամայող արքայական հրամանագրին հրատարակուէն վերջը Սուտա պիտի երթար, մինչեւ ցարդ Հելլենական ջուրերէն մեկնած չէ:

— Բ. Դուռը Հելլեն զօրաց երկրորդ յարձակումը հեռագրաւ ծանուցեր է տէրութեանց:

Կայսերական հրամանաւ՝ կայս. պալատան բժիշկներէն Նադաշեան էֆ. Միլիթճայիզի և Դուռիչեանի գայմագամ Հիւսէյին պէյի՝ կայս. ակոռապետի աստիճան տրուեցաւ:

ամուր դիրքերը սպառնալիքէ ազատեն:

Յար տ'Ալէքսանտրի լրագիրը Սուտանի եգիպտական սահմանադրութեն ասդին իրաց կացութիւնը հետեւեալ կերպով կը նկարագրէ:

Վատի-Հալիֆայի մէջ եգիպտական 1000 զօրք և ֆօրտպոյի մէջ 600 հոգի կան այժմ: Անգլիական զօրքերը այս երկու քաղաքները պարպած են և Պիւքէր զօրավարը որ Վատի-Հալիֆա մնացած է, կատարեալ անգործութեան մէջ է, և Գահիրէի բանակապետին գահգատ յայտնած է իրեն թուրքաց զօրաց անբաւականութեան համար:

Լոնտրայէն եկած հրահանգաց համեմատ Ասուայի Անգլիական զօրքերը ետ կանչուեր և անոնց տեղ եգիպտական զօրքեր յատկացուեր են: Այս որոշումը մեծ դժգոհութիւն պատճառած է Անգլիացի սպաներուն. ըստ որում ասոնք ոչ միայն եգիպտական զօրաց վրայ վստահութիւն չունին այլ և անոնց թիւը անբաւական կը նկատեն յարձակմանց դիմադրելու համար: Այս պատճառաւ երեք Անգլիացի սպաներ որ Վատի-Հալիֆա կը գտնուին այժմ, հրաժարական տուեր են:

Մուհամէտ-իւլ-Բէր որ Պէրպէրի ամենէ երեւելի էմիրն է, Գարմէ կը գտնուի այժմ Ապու-Փաթմայի մօտ: Լրտեսներու տեղեկագրաց նայելով ամեն ուրախ օր իւր մարդիկները կը հաւաքէ և տեղակալներ կը ղրկէ աստ անդ պարապ մարդիկը զինուոր գրելու համար. ընդդիմադիրք անմիջապէս կը գլխատուին. ամբողջ գաւառը ահու և սարսափի մէջ է: Այս Լիմըր մեծաքանակ ռազմամիջերը ունի. իւր կանոնաւոր խումբերը 2000 հոգի կը հասնին որք լաւ զինեալ են. անոնց վրայ պէտք է աւելցնել քանի մը ցեղերու պատերազմիկները և կամաւորներ:

Մուհամէտ-իւլ-Բէր վերջին օրերս լրտեսներ ղրկեց սահմանադրուիւր տեղեկանալու համար թէ սուլթան Անգլիացիք Վատի-Հալիֆան պարպած են. և վերահասու լինելով Անգլիացի զօրաց քաջութիւնը, ուրիշ յէտերու հետ համաձայնեցաւ Վատի-Հալիֆայի վրայ ինչպէս նաև Ասուանի և Վատի Հալիֆայի միջեւ գտնուած կէտերու վրայ զօրաւոր յարձակում մը ընելու համար:

Ըստ այսմ յարձակում մը տեղի պիտի ունենայ ի մօտոյ եթէ լրտեսներուն առ Անգլիական իշխանութիւնս տուած այս լուրերն ստոյգ են:

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Բ. Դուռը Թուրքո-Հելլենական սահմանադրուիւր կիրակի օր պատահած միջադէպին առթիւ հետեւեալ շրջաբերականն ուղղեց:

« Իմ նախկին երկու հեռագիրներէս տեղեկացար այն հրահանգի կուրը զոր Հելլենական յա-

ռաջապահ զօրքերը մղեցին մեր Գաւման Անալիզիսի դիրքերուն պահակաց դէմ, և որ քանի մը ժամ դադրած էր:

« Այս միջադէպը վերջացած կը նկատուէր, սակայն մեծ զարմացում պատճառեց այն լուրը թէ Միլիթայի, Տէրպէնտի և Թըրքոֆայի դիրքերուն մէջ համախմբեալ Հելլենական բանակը շաբաթ կէս օրին մեր պահակներուն վրայ յամառաբար յարձակած էր, վերոյիշեալ կէտերուն վրայ Օսմանեան դի բերուն դէմ թնդանօթ և հրացան պարպելով: Հրացանաձգութիւնը անմիջապէս ջայ-Հիսարի, Գաթարայի և Այ-Խիլայի կէտերուն վրայ սկսաւ, այնպէս որ յարձակումը 40 քրիւմէթ երկայնութեան վրայ տարածուեցաւ:

« Մեր զինուորական հրամանատարներէն ստացած վերջին տեղեկագիրը կը հաստատեն թէ Օսմ. բանակը Հելլենական յառաջապահ զօրաց սոյն յարձակման առջեւ պաշտպանողական դիրք բռնելով բաւականացաւ: Հելլենք սահմանադրուիւր անցան Միլիթայի և Գրձուլի պահական զօրաց վրայ կրակ ընելու համար, և զինուորական ուրիշ դիրքերու վրայ յարձակելով, կայսերական կառավարութիւնը սոյն թշնամութեանց հակառակ խաղաղութեան պահպանման փափաքանց մէջ անյողդողդ մնաց, հրաման տալով Ահմէտ Էյուպ փաշայի որ յարձակումը վանէ, յարձակողական ու է շարժումը ըզգուշանալով:

« Ըստ այսմ կայս. կառավարութիւնը այսպիսի գրգռութեանց հանդէպ իւր ուղղամտութեան նոր փորձ մը եւս տուաւ:

« Աթենքի նախարարութեան հասած հեռագիր մը որ Հելլենական դեսպանատան միջոցաւ Բ. Դուռը հաղորդուեցաւ երէկ իրիկուն, տեղեկութիւն կուտայ թէ սոյն կառավարութիւնը երկու բանակաց գլխաւոր հրամանատարներուն մէջ բանակցութիւն մը ընելու առաջարկն ընդուներ է, թշնամութեանց վերջ տալու համար, Հետեւաբար Ահմէտ Էյուպ փաշայի հրամաններ տրուեցան անմիջապէս: Հելլեն հրամանատարը նախ ջանացեր է կուռնի պատասխանատուութիւնը Օսմ. բանակին վրայ ձգելու և պահանջեր է որ մեր կողմէն թըշնամութիւնը դադրին, առանց Հելլենական զօրաց կողմէ դադրեցնելու համար: Հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու: Ահմէտ Էյուպ փաշա իւր պատասխանին մէջ կը հաստատէ թէ Օսմ. բանակը միշտ պաշտպանողական վիճակի մէջ կը գտնուի և ամեն պատասխանատուութիւն կը մերժէ, հրաւիրելով Հելլեն հրամանատարը որ անձամբ կուռնի տեղը երթայ յարձակման ուսկէ ծագում առած ըլլալը հասկնալու և միանգամայն իրեն հետ բանակցելու համար, որպէս զի հրացանաձգութիւնը երկու կողմէ եւս դադրին: Քիչ մը վերջը մեր հրա-

մանատարին հասած տեղեկագիրը ծանօթութիւն կուտային թէ Հելլենական բանակին յարձակողական ընթացքը հետզհետէ կը ծանրանար այնպէս որ մեր բանակին որ միշտ պաշտպանողական դիրքի մէջ էր, անկարելի կը լինէր զանազան պահականոցներուն հաղորդակցութիւնները պահել, և թէ վերջապէս Հելլենական բանակը թրնօփայի կողմէն մեր սահմանաց վրայ յառաջանալով հեռագրագծերը խզելու համար, մեր դիրքերը վտանգի կ'ենթարկէին: Այսպէս կացութիւնը առանց նախապէս պատերազմի հրատարակութեան, գրեթէ թշնամութեան փոխուած էր բոլորովին, և հետզհետէ կը դժուարանար Մեծ տէրութեանց անկէ վճուել արդարութեամբ թէ այս դէպքերու պատասխանատուութիւնն որու վրայ կը ծանրանայ: Բանի որ Հելլենական բանակը Օսմ. բանակին վրայ, որ միշտ պաշտպանողական դիրք բռնած է՝ յարձակեցաւ, և միւս կողմէ Հելլենական կառավարութիւնը ամեն յանցանք Օսմ. հրամանատարաց վրայ ձգել կը ջանայ:

« Այս դէպքերուն վրայ ձեր մօտ գտնուած կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրելով ջանացէք սոյն կացութեան համաձայն հարկ եղած խորհրդածութիւններն հաղորդել, յայտարարելով որ մենք ստիպուած ենք արտօնել մեր ընդհ. հրամանատարին որ ի պահանջել հարկին յարձակողական դիրք բռնէ, Հելլենական զօրաց յարձակումը վանելու և պետութեան իրաւունքները ու արժանապատուութիւնը պահպանելու համար:

« Հաճեցէք ներկայ շրջաբերականս հաղորդել անմիջապէս ձեր մօտ գտնուած տէրութեան արտաքին գործոց նախարարին:

Թ. Դ. — Վերջին լուրերէ կը տեղեկանամք թէ այսօր ժամը 4 ու կէսին ամբողջ գծին վրայ կըրակը դադրեր է: Հելլեն հրամանատարներէն շատեր մերիններուն ծանուցեր են թէ թշնամութիւնները բոլորովին դադրեցնելու վճռական հրաման ընդունած են: Հելլենական բանակէն գընդապետ մը մեր Միլիթայի պահական զնդին ներկայանալով խնդրէր է մեր ընդհ. հրամանատարէն որ թշնամութեանց դադարման վրայ բանակցելու պաշտօնով բարձրագոյն սպայ մը որոշէ:

« Ահմէտ Էյուպ փաշա Ռիֆաթ պէյ անուն գնդապետը որոշեց, սակայն անմիջապէս իմացաւ որ Սպիւռնճաքի զօրավարը թրնօփայ եկած էր Օսմ. ընդհ. հրամանատարին հետ անձամբ բանակցելու համար: Մեր կողմէ այսպիսի սուղարկութեան մը հաւանութիւն տրուիլը մեր խաղաղասէր զգացմանց նոր անպայքայ մ'է, սակայն եթէ Հելլենական բանակը յարձակումը վերսկսի, յայտնի է որ մեր բանակն ալ պիտի պատասխանէ, ազատ լինելով գործել պարագայից պահանջման համեմատ:

ԿՈՇԿԱԿԱՐ

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Մահմուտ փաշա, Թիւ 211

Իւր արուեստանոցին մէջ Ֆրանսական ընտիր կաշիներէ փարիզի նորաձեւութեանց համեմատ գեղեցիկ և դիմացկուն կոշիկներ կը պատրաստուին մեծ խնամով և աժան գնով: Փաշաքոյք խիստ գոհ կը լինին սոյն փորձ արհեստաւորին դիմելով:

ՀՆՁԱԿ

Կ. Տ

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ ՁՈՒԱՐՃԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ

Տ. Գ. Փաշաքոյք

Հրատարակուեցաւ

Հատոր Ա. Տետր Ը.

(Պատկերազարդ)

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք (մտաւոր և գրաւոր), Ա. և Բ. տարիներու համար: Գ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և յաւելեալ: Աշխատասիրեաց Յ. Գ. Փաշաքոյքէն: 3 ՊՐՆ:

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք Դ. տարւոյ համար: Աշխատասիրեաց Յ. Գ. Փաշաքոյքէն: 3 ՊՐՆ:

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք Նախապատրաստական կարգաց համար: (Վերոյիշեալ երկու դասագրքերը միասին կազմուած): 5 ՊՐՆ:

Կեդրոնատեղին է Մերձան, Մարգարեան գրատուն, Թիւ 57: Բազմաթիւ օրինակ գնողաց համար մասնաւոր զեղչ կը լինի:

Թուագիտութիւնը՝ թէ՛ իբրեւ միջոց մտաւոր կարողութեանց զարգացման և թէ՛ իբրեւ գործնական կենաց համար անհրաժեշտ ուսումնական գիտելիք մը իրաւամբ իւր վրայ հրաւիրած է գիտնոց և մանկավարժից ամենալուրջ ուշադրութիւնն, և կրթական նախարարութեանց կողմանէ յանձնարարուած է վարժարանաց մայրենի լեզուի և կրօնի դասուց հետ զուգընթացաբար աւանդուելու համար, սկսեալ ուսուցման չրջանի առաջին տարիէն իսկ, և այն ո՛չ մեքենաբար, այլ ապացուցական եղանակաւ և մանկավարժական նորոգ ընդունուած բանաւոր դրութեամբ: Դժբաղդարար մեր

Ազգային վարժարանաց մէջ, ոչ միայն նախապատրաստական դասուց աշակերտք իսպառ անխնամ թողուած են այս կարեւոր ուսման մէջ, այլ և եթէ սովորութիւն եղած է աւանդել զայն բարձր կարգերու աշակերտաց, այն եւս կը լինի ցարդ բոլորովին մեքենաբար և հինաւորաց դատապարտելի ոճով մը, որ աւելի եղծելու կը ծառայէ մանկան միտքը քան կրթելու և զարգացնելու: Վերոյիշեալ թուագիտութեան Նոր Դասագրքերը՝ առաջին անգամ լինելով՝ Ազգին մէջ կուգան լրացնել այս թերին, և այս տեսակէտով կոչուած են մեծ ծառայութիւն մատուցանել հայ վարժարանաց: Կը հրաւիրուին վարժարանաց Ուսուցիչք, Տեսուչք և Հոգաբարձութիւնք ուշադրութիւն դարձնելու սոյն կարեւոր դասագրքերու վրայ:

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՊԱՐԵՂԻՆՍՅՈՅ

Կ.Պօլիս Թանգիզ Եօնիս փողոց թիւ 59
ճիշդ դէմ առ դէմ աղբիւրին
(Հաստատեալ 1 օգոստոս 1885)

Շատեր աղին մերադնէից՝ մի քանի ձախող ձեռնարկուններու անյաջողութեան վրայ, իրենց հաստատ կարծիք չինած էին թէ, Հայը այս տեսակ գործ չկրնար յառաջ տանիլ, այլ միայն օտարն է ընդունակ:

Այս թիւը կարծիք չնշելու համար, վաճառատանս հաստատմանէն ցայս օր անցած ժամանակամիջոցը բաւական ապահով երաշխիք մը լինելով, յուսալից եմ թէ սիրելի ազգայնոցս կողմանէ քան զառաջինն առաւել համակիր ընդունելութիւն վայելելու բախտաւորութիւն պիտի ունենան:

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի նպարեղէնի վերաբերեալ ամեն տեսակ ընտիր ապրանք՝ փոքր թէ մեծ քանակութեամբ, և օր-օրէն քիչ և թէ երաշխաւորեալ: Վճարմունք կ'ԱՆՆԻՅԻ ԵՆ: Մեծն Տեօփէնէն:

ՎԱՐՔ ԵՐԵՒԵԼԻ ԱՐԱՆՅ

Դ.

Ս Թ Է Ֆ Է Ն Ս Ը Ն

(Պատկերազարդ)

Թարգմ. Միհրան Գ. Մօզեան

Սոյն օգտակար հաւաքածոյն կը հրատարակուի կանոնաւոր

կերպիւ: Դին իւրաքանչիւր տետրի 1 չափեկան:

Գաւառաց համար յանձն ըստ ընթերցանք կ'ընդունուին հետեւեալ հասցէիւ: — առ խմբագրատուն «Բուրաստան Մանկանց» հանդիսի, Կ. Պոլիս Էսկի Չապթիէ ճատտէսի Թիւ 63:

(ՎԻԵՆԱ)

ԳՐԵԹԷ ՈՉԻՆՉՈՎ

(Ս.ՌԱՏՐԻԱ)

ՍԵՂԱՆԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՆՕԹՆԵՐ, 42 ԿՏՈՐ, ՄԻԱՅՆ 18,75 ՖՐ.

Աւելուորի դադարման պատճառաւ, ծախու հանուած են Հալֆէնեան արծաթէ պատրաստուած անօթներու ահագին քանակութիւններ, սովորական գնէն 25 առ 100 դեղչով: Արտադրութիւն են Հալֆէնեան արծաթեղէններ պատրաստող միացեալ ընկերութեանց, որք սնանկացած են այժմ:

Միայն 18,75 Ֆրանքով ստանալի, ինչ որ յառաջդոյն 60 Ֆրանքով կ'ստացուէր: Կը զրկեմք Հալֆէնեան արծաթէ պատրաստեալ սեղանի հետեւեալ անօթներն՝ որ արտաքոյ կարգի ընտիր և դիմացկուն են:

9	գեղեցիկ սեղանի դանակներ	Հալֆէնեան արծաթ
6	պատառաքաղներ	»
6	ապուրի մեծ դրգալներ	»
6	սուրճի սիրուն դրգալներ	»
1	խոյր և ծանր ապուրի դրգալ	»
1	մեծ կաթի դրգալ, շատ նուրբ	»
3	գեղեցիկ և թանձր հաւթի անօթներ	»
2	սկաւառակներ թէյամանի համար	»
1	գեղեցիկ թէյի թորիչ	»
1	գեղեցիկ պղպեղաման կամ շաքարաման	»
3	չքեղ շաքարի թասեր	»
6	գեղեցիկ դանակախալներ	Բիւրեղէ

42 կտոր

Սպիտակութիւն երաշխաւորեալ 10 տարիներ:

Ընդունելու համար այս 42 անօթներն «Ֆրանք» (առանց ծախքի և ուղղակի բնակարանն) 4 կամ 5 օրուան մէջ, հարկ է ուղարկել 18,75 Ֆրանք յընդհանուր մթերանոցն Հալֆէնեան արծաթեղէններու միացեալ գործարանաց:

M. RUNDBAKIN, Hedwiggasse No. 4
VIENNE (Autriche)

Մ.Յ.ՆՕԹ.— Դրամը կը հատուցուի, երբ վաճառքները չյարմարին: Հայերէն լեզուաւ նամակներ կ'ընդունուին:

— 506 —

—ինչո՞ւ այդ հարցումը կ'ընես, բարեկամ:

—ինչո՞ւ, յարեց տղայն:

Դուրսը ծռեց. յետոյ զայն վեր վերցնելով:

—Տիկին Լուիզ, պատճառը պիտի ըսեմ, պատասխանեց: Հայրիկս հարուստ է, և ինք միշտ կ'ըսէ. հարուստ եղողները պէտք է որ թշուառաց օգնեն: Եթէ աղքատ ըլլայիր, պիտի ըսէի հօրս որ քեզի ստակ տար:

Այս անգամ, կապրիէլ չկրցաւ իւր յուզմունքը զսպել: Իւր կուրծքէն հառաչանքներ ելան և աչքերէն արտասուք հոսեցան:

Տղան տխրեցաւ:

—Տիկին Լուիզ, ըսաւ, ինչո՞ւ կուլաս. արդեօք տխրութիւն պատճառեցի:

—Ո՛չ, զաւակս, ոչ, ընդհակառակն. դու երջանկութիւն միայն կը պատճառես ինձ, և քու խօսքերն են որ զիս կը յուզեն:

Անգամ մ'եւս համբուրեց նորա ճակատը. յետոյ յարեց:

—Ձեր յայտնած կարծիքը, սիրելի գանձս, կը վկայէ թէ բարեսիրտ էք: Բայց ես կ'ուզեմ զքեզ հանդարտեցնել. քու հօրդ նման հարուստ չեմ, և սակայն փոքրիկ գումար մ'ունիմ, որ կը բաւէ ապրուստս հալթալթելու: Ձեր հօրը նման, ես ալ՝ պարագայից համեմատ՝ թշուառաց օգնութեան ձեռք կը կարկառեմ: Կը տեսնէք որ, սիրելի հրեշտակս, հարկ չէ ձեր հօրը իմացնել թէ ստակի պէտք ունիմ:

— 507 —

Տղան գլխու շարժումով մը յայտնեց թէ հասկցած էր ըսածները:

Վայրկեան մը դեռ խօսեցան: Յետոյ տղայք մեկնեցան՝ իրենց սպասուհեաց հրամանին հնազանդ գտնուելու համար: Բայց փոքրիկ մանչը հեռանալէ առաջ, կապրիէլի ըսած էր:

—Վերստին գալ կը խոստանանք:

ԻԴ.

Կ Ե Ն Դ Ա Ն Ա Գ Ի Ի Ը

Կապրիէլ այլ եւս ո՛չ Լիւքսեմպուրկի և ոչ ալ Բալէ-Ռուայալի պարտէզները կը յաճախէր. միայն հաճոյք կ'զգար Թիւլլըրի պարտէզն երթալով, ուր ամեն օր Մաքսիմիլիէնի և Էօթէնի կը հանդիպէր: Եթէ շարունակ երկու օր չտեսնէր զանոնք, կը յուզուէր և վայրահակ կը վերադառնար Պապիլոն փողոցը. երկար ատեն անշարժ կը մնար, աչքերն յառած Գուլյանթի ապարանին դրան վրայ, ուսկից չէր համարձակեր ներս մտնել:

Առաջին անգամ լինելով, երբ Պապիլոն փողոցը մտած էր, ուշադրութեամբ զննած էր ապարանքը և ըսած էր ինքնին:

—Կարելի է որ հոս բնակին:

Ուզեց համոզուիլ թէ իրօք չէր սխալած. դրացի տան մը դռնէն դուրս ելնող կնոջ մը հանդիպելով՝ հարցուց: